

21 Σεπτεμβρίου 2020

Μέγας Βασίλειος: Οδηγός μας είναι η Αγία Γραφή, που η γλώσσα της έχει πολύ μυστήριο!

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Απαύγασμα πατερικής Σοφίας](#)





Μέγας Βασίλειος.

Μεγάλου Βασιλείου, Προς τους νέους, πώς να ωφελούνται από τα ελληνικά γράμματα

Μιλάει η πείρα ενός αγίου

Πολλοί λόγοι, αγαπητά μου παιδιά, με κάνουν να σας δώσω αυτές τις συμβουλές. Πιστεύω ότι είναι οι καλύτερες και θα σας ωφελήσουν, αν τις κάνετε κτήμα σας.

Έχω προχωρημένη ηλικία. Ασκήθηκα στη ζωή με πολλούς τρόπους. Γνώρισα επί πολλά χρόνια τις βιοτικές μεταβολές, που συμπληρώνουν την ανθρώπινη μόρφωση. Έτσι, έχω κάμποση πείρα στα ανθρώπινα πράγματα.

Μπορώ, λοιπόν, σ' αυτούς που πρωτοπαίνουν στο στάδιο της ζωής, να δείξω τον πιο σίγουρο δρόμο. Από την άποψη της συγγένειας, έρχομαι ευθύς μετά τους γονείς σας. Γι' αυτό, σας αγαπώ όμοια μ' εκείνους. Και σεις με βλέπετε σαν πατέρα σας, έτσι θαρρώ.

Αν, λοιπόν, δεχθήτε με προθυμία τα λόγια μου, θα ανήκετε στη δεύτερη κατηγορία εκείνων που επαινεί ο αρχαίος ποιητής Ησίοδος, γράφοντας ότι είναι άριστος άνθρωπος όποιος μονάχος του ξεχωρίζει το σωστό κι είναι καλός άνθρωπος όποιος συμμορφώνεται με τις σωστές υποδείξεις.

Ενώ όποιον δεν είναι ικανός να το κάνει αυτό, τον χαρακτηρίζει σαν άνθρωπο άχρηστο. Και μην απορήσετε που έρχομαι να προσθέσω κάτι δικό μου σε όσα διαβάζετε από τους αρχαίους στα σχολεία σας και μάλιστα να σας πω ότι αυτό το δικό μου είναι ωφελιμότερο από όσα εκείνοι σας διδάσκουν.

Ακριβώς αυτό είναι το νόημα της συμβουλής μου: δεν πρέπει να παραδώσετε στους αρχαίους συγγραφείς το τιμόνι του νου σας, για να σας πάνε όπου αυτοί θέλουν. Δεν πρέπει να τους ακολουθείτε σε όλα.

Πρέπει να πάρετε απ' αυτούς ό,τι είναι χρήσιμο και να μη δώσετε προσοχή στα υπόλοιπα. Έρχομαι, λοιπόν, αμέσως να σας υποδείξω ποια είναι τα άχρηστα μέσα στα συγγράμματά τους και πώς να ξεχωρίζετε τα πρώτα από τα δεύτερα.

Το νερό και ο ήλιος

Εμείς οι χριστιανοί θεωρούμε εντελώς ασήμαντο πράγμα την εδώ κάτω ανθρώπινη ζωή. Δεν λογαριάζουμε και δεν λέμε καλό ό,τι μας εξυπηρετεί σ' αυτή μονάχα τη ζωή.

Την ένδοξη καταγωγή, την ευρωστία του κορμιού, τη σωματική καλλονή, το ωραίο ανάστημα, τις τιμές που δίνουν οι άνθρωποι, ακόμα και το βασιλικό αξίωμα κι οτιδήποτε άλλο προσφέρει ο παρών κόσμος, δεν θα τα θαρρούμε μεγάλα και ζηλευτά πράγματα.

Δεν μας κάνουν εντύπωση όσοι τα έχουν.

Οι δικές μας ελπίδες πάνε πολύ μακρύτερα. Οι πράξεις μας είναι μια προετοιμασία

για κάποιαν άλλη ζωή. Ακριβώς, λοιπόν, όσα μας χρειάζονται γι' αυτή την άλλη ζωή, αυτά αγαπάμε, αυτά λαχταράμε, περιφρονώντας όσα δεν φθάνουν ως εκεί.

Ποια είναι αυτή η άλλη ζωή; Πού και πώς θα τη ζήσουμε;

Αυτό το θέμα είναι ανώτερο της τωρινής αφορμής, για να το περιγράψω. Και σεις, εξ άλλου, δεν έχετε ακόμη όλη την ωριμότητα, για να αφομοιώσετε την περιγραφή του. Θα σας δώσω όμως ένα σκιαγράφημά του, που θα σας είναι αρκετό.

Ας πάρουμε από τη μια μεριά όλη την ευτυχία, που σωρεύθηκε στον κόσμο αυτόν εδώ από την πρώτη ημέρα του. Όλη, λοιπόν, αυτή η γήινη ευτυχία δεν φθάνει ούτε το μικρότερο από τα αγαθά της άλλης ζωής.

Όλα τα καλά του κόσμου τούτου είναι τόσο κατώτερα από το ελάχιστο ανάμεσα σ' εκείνα τα αγαθά, όσο κατώτερα είναι η σκιά και το όνειρο από την πραγματικότητα.

Ή, για να χρησιμοποιήσω ένα πιο συνηθισμένο παράδειγμα, η διαφορά ανάμεσα στις δυο ζωές, για τις οποίες μιλάμε, είναι όσο κι η διαφορά σε αξία ανάμεσα στην ψυχή και στο σώμα.

Οδηγός μας στην εδώ κάτω ζωή είναι η Αγία Γραφή, που η γλώσσα της έχει πολύ μυστήριο. Όσο ο άνθρωπος έχει ακόμα μικρή ηλικία, είναι φυσικό να μην καταλαβαίνει τη βαθιά της σημασία. Τι κάνει, λοιπόν;

Προγυμνάζεται με τα μάτια της ψυχής σε άλλα κείμενα, όχι εντελώς ξένα, που μοιάζουν με καθρέφτες και σκιές. Συμβαίνει δηλαδή ό,τι και στον στρατό. Οι στρατιώτες αποκτούν την πολεμική πείρα πρώτα με τις κινήσεις των γυμνασίων, που είναι ένα είδος παιχνίδι. Ύστερα, γνωρίζουν τον αληθινό πόλεμο.

Έχουμε κι εμείς μπροστά μας μια μάχη. Τη μεγαλύτερη απ' όλες. Για να ετοιμασθούμε, πρέπει να γυμνασθούμε, να κοπιάσουμε.

Πώς θα γίνει αυτή η προγύμναση; Με το να γνωρίσουμε καλά τους ποιητές, τους πεζογράφους, τους ρήτορες κι όλους τους ανθρώπους, που θα μας προσφέρουν κάτι για να δυναμώσουμε την ψυχή μας.

Θυμηθήτε τι κάνουν τα βαφεία. Πρώτα ετοιμάζουν με διάφορους τρόπους το ύφασμα που θα βάψουν. Και μονάχα αφού γίνει αυτή η προεργασία, τότε παίρνουν και μεταχειρίζονται το κόκκινο ή άλλο χρώμα για να κάνουν το βάψιμο.

Το ίδιο πρέπει να γίνεται και σε μας. Πρώτα θα ετοιμάσουμε τη συνείδησή μας με την κοσμική σοφία κι ύστερα θ' ακούσουμε τα ιερά και βαθιά νοήματα της χριστιανικής διδασκαλίας. Πρώτα θα συνηθίσουμε να βλέπουμε τον ήλιο μέσα στο νερό κι ύστερα θ' ατενίσουμε τον ίδιο τον ήλιο.

Συνέχεια εδώ: <http://www.diakonima.gr/?p=513023>

Απόσπασμα από τον λόγο του Μεγάλου Βασιλείου, "Προς τους νέους, πώς να ωφελούνται από τα ελληνικά γράμματα", σε απόδοση στη Νεοελληνική του Βασιλείου Μουστάκη, έκδοση Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος.